

Nội dung bài viết

1. [Giải VBT Ngữ Văn 9: Tổng kết từ vựng \(luyện tập tổng hợp\) Tập 1](#)

Giải VBT Ngữ Văn 9: Tổng kết từ vựng (luyện tập tổng hợp) Tập 1

1. Bài tập 1 , tr. 158, SGK

Trả lời:

- Thể hiện tích hợp ý nghĩa c ãn biểu đạt là từ: gật gù

- Lí do: Gật gù là “gật nhẹ và nhi ều l ần, biểu thị thái độ đ ồng tình, tán thưởng”; còn gật đầu là “động tác cúi đầu xuống rồi ngẩng lên, thường để chào hỏi hay thể hiện sự đ ồng ý”. Như vậy, gật gù là từ tượng hình, mang tính biểu cảm hơn từ gật đầu.

2. Bài tập 4, tr. 159, SGK

Trả lời:

Cái hay trong cách dùng từ là ở việc dùng:

- Các từ thuộc trường nghĩa màu sắc: đỏ, xanh, h ồng.

- Các từ thuộc trường nghĩa về lửa nhưng đã chuyển nghĩa sang trường tình cảm: lửa, cháy, tro.

3. Bài tập 6, tr. 159, SGK

Trả lời:

- Nội dung phê phán của truyện: Một số người sinh chữ gọi bác sĩ là Đốc tờ (doctor), nhưng anh chàng này còn dùng bố đốc tờ thì thật là siêu sinh chữ. Qua đó phê phán những kẻ dốt chữ mà hay nói chữ

4. Tìm mười từ có nghĩa gốc chỉ bộ phận cơ thể con người được chuyển sang chỉ bộ phận của đồ vật. Đặt câu với mỗi từ đó

Trả lời:

Từ c ãn tìm	Nghĩa gốc	Nghĩa chuyển	Các câu có dùng từ theo nghĩa chuyển
Cổ	Cổ người	Cổ chai	Nắm vào cổ chai thì dễ sách chai lên

tay	Tay người	Tay áo	Tay áo của bạn bị bẩn r ấ
Mắt	Mắt người	Mắt xích	Mắt xích xe đạp đã bị tuột ra
chân	Chân người	Chân bàn	Chân bàn đã bị gãy g ần hết
Đ ầu	Đ ầu người	Đ ầu đường	Chị ấy bán hàng ở đ ầu đường
lưng	Lưng người	Lưng núi	Lưng núi thấp thoáng bóng thôn làng
mũi	Mũi người	Mũi dao	Mũi dao này nhọn quá
Tóc	Tóc người	Dây tóc bóng đèn	Dây tóc bóng đèn bị cháy
Lưỡi	Lưỡi người	Lưỡi cày	Lưỡi cày này gãy r ấ
Mặt	Mặt người	Mặt bàn	Trên mặt bàn bày la liệt đ ồ đạc

5. Từ nhóm trong đoạn thơ được dùng với nghĩa nào? Giá trị nghệ thuật của nó như thế nào?

Mấy chục năm r ấ, đến tận bây giờ

Bà vẫn giữ thói quen dậy sớm

Nhóm bếp lửa ấp iu n ồng đượm,

Nhóm ni ềm yêu thương, khoai sắn ngọt bùi,

Nhóm ni ềm xôi gạo mới, sẻ chung vui,

Nhóm dậy cả những tâm tình tuổi nhỏ...

(Bằng Việt, Bếp lửa)

Trả lời:

Từ nhóm được dùng với

- Nghĩa gốc: làm cho lửa bắt vào để cháy lên

- Nghĩa chuyển: nhóm được chuyển nghĩa sang trường từ vựng tình cảm.

→ Qua đó tác giả bày tỏ những suy ngẫm sâu sắc về cuộc đời bà. Ngày ngày bà nhóm lên bếp lửa cũng là nhóm lên ni ềm vui, sự sống ni ềm yêu thương cho cháu và mọi người.